

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 27.7.2012
COM(2012) 419 final

BERETNING FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

**OM DEN EUROPÆISKE UNIONS LÅNTAGNINGS- OG
LÅNGIVNINGSAKTIVITETER I 2011**

DA

DA

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning	3
2.	Den Europæiske Unions långivningsaktiviteter	3
2.1.	Betalingsbalancemekanismen	3
2.1.1.	Transaktioner under betalingsbalancemekanismen i 2011	4
2.2.	EFSM	5
2.2.1.	EFSM-transaktioner i 2011	5
2.3.	Makrofinansiel bistand	7
2.3.1.	Makrofinansiel bistand ydet i 2011	8
2.4.	Euratom-lånefaciliteten	9
2.4.1.	Euratom-transaktioner i 2011	9
3.	Den Europæiske Unions låntagningsaktiviteter	9
3.1.	Betalingsbalancemekanismen	10
3.2.	EFSM	11
3.3.	Makrofinansiel bistand	12
3.4.	Euratom	12
4.	Den Europæiske Investeringsbank	13
4.1.	EIB's långivningsaktiviteter	13
4.2.	EIB's låntagningsaktiviteter	13
5.	Sikring af finansiel stabilitet i euroområdet	14
5.1.	Den græske lånefacilitet	14
5.2.	Den europæiske finansielle stabilitetsfacilitet (EFSF)	15
5.3.	Den europæiske stabilitetsmekanisme (ESM)	15

1. INDLEDNING

I Rådets afgørelser om Den Europæiske Unions forskellige udlånsinstrumenter fastsættes det, at Kommissionen hvert år skal informere Europa-Parlamentet og Rådet om brugen af disse instrumenter.

For at opfylde disse informationsforpligtelser indeholder denne beretning en beskrivelse af udlånstransaktionerne for hvert instrument samt de respektive låntagningsaktiviteter.

2. DEN EUROPÆISKE UNIONS LÅNGIVNINGSAKTIVITETER

Den finansielle støtte til tredjelande og medlemsstater stilles til rådighed af Kommissionen i henhold til forskellige rådsafgørelser alt efter, hvilket geografisk område der er tale om, og hvilke målsætninger der forfølges. De tager normalt form af bilaterale lån, der finansieres via kapitalmarkederne med en garanti over EU's budget¹.

2.1. Betalingsbalancemekanismen

Betalingsbalancestøtte tager form af mellemfristede lån ydet af EU, normalt sammen med finansiering fra Den Internationale Valutafond (IMF) og andre multilaterale långivere såsom EIB, EBRD eller Verdensbanken, eller bilateral støtte fra medlemsstater.

Mekanismen er af ekstraordinær karakter og aktiveres fra sag til sag efter afgørelse vedtaget af Rådet. Potentielle modtagere er medlemsstater uden for euroområdet med alvorlige betalingsbalanceproblemer. Den tjener til at mindske de modtagende medlemsstaters eksterne finansieringsvanskeligheder og genskabe en holdbar betalingsbalancesituation. Dens frigørelse er betinget af, at de økonomisk-politiske betingelser, der er aftalt mellem Kommissionen og medlemsstaten i samråd med Det Økonomiske og Finansielle Udvalg, opfyldes, og at der undertegnes et aftalememorandum forud for låneaftalens indgåelse. Det er en forudsætning for udbetalingen af yderligere rater, at der foretages kontrol af, at de pågældende foranstaltninger bliver gennemført.

Betalingsbalancemekanismen blev reaktiveret i 2008 som reaktion på den internationale økonomiske og finansielle krise, og mekanismens loft blev forhøjet fra 12 mia. EUR til 25 mia. EUR i december 2008², og det blev besluttet at forhøje loftet yderligere til 50 mia. EUR i maj 2009³ for at sætte EU i stand til at reagere hurtigt på eventuelle nye anmodninger om

¹ En detaljeret præsentation af Kommissionens låntagnings- og långivningsaktiviteter findes på http://ec.europa.eu/economy_finance/eu_borrower/index_en.htm.

² Rådets forordning (EF) nr. 1360/2008 af 2. december 2008 om ændring af forordning (EF) nr. 332/2002 om indførelse af en mekanisme for mellemfristet betalingsbalancestøtte til medlemsstaterne.

³ Rådets forordning (EF) nr. 431/2009 af 18. maj 2009 om ændring af forordning (EF) nr. 332/2002 om indførelse af en mekanisme for mellemfristet betalingsbalancestøtte til medlemsstaterne.

betalingsbalancestøtte. Pr. 31. december 2011 var der blevet givet tilsagn om i alt 14,6 mia. EUR til Ungarn⁴, Letland⁵ og Rumænien⁶, hvoraf de 13,4 mia. blev udbetalt inden udgangen af 2011.

Tabel 1: Betalingsbalancestøtte pr. 31.12.2011 (mia. EUR)

Land	Tildelt beløb	Udbetalt beløb	Tilbagebetalt beløb	Udestående beløb	Lånets gennemsnitlige løbetid (år)
Ungarn	6,5	5,5	2,0	3,5	6,1
Letland	3,1	2,9	0	2,9	6,6
Rumænien	5,0	5,0	0	5,0	7,0
I alt	14,6	13,4	2,0	11,4	

2.1.1. Transaktioner under betalingsbalancemekanismen i 2011

I 2011 blev der udbetalt et samlet beløb på 1 350 mia. EUR i to trancher:

Tabel 2: Liste over udbetalte lån under betalingsbalancemekanismen i 2011 (mio. EUR)

Land	Afgørelse	Udbetalingsdato	Løbetid	Kuponrente	Udbetalt beløb
Rumænien	2009/459/EF	24.3.2011	4.4.2018	3,25 %	1 200
		22.6.2011	4.10.2018	3,13 %	150
I alt					1 350

Den finansielle støtte til Ungarn og Letland ophørte i henholdsvis november 2010 og januar 2012. Som følge heraf vil den resterende 1 mia. EUR og 0,2 mia. EUR, der var afsat til henholdsvis Ungarn og Letland, ikke blive udbetalt inden for rammerne af de aktuelle transaktioner under betalingsbalancemekanismen.

Foruden de 5 mia. EUR i betalingsbalancestøtte, der allerede var blevet ydet, vedtog Rådet den 12. maj 2011 at stille forebyggende finansiell støtte på op til 1,4 mia. EUR⁷ til rådighed for Rumænien, men der er endnu ikke blevet udbetalt noget beløb.

⁴ Rådets afgørelse 2009/102/EF af 4. november 2008.

⁵ Rådets afgørelse 2009/290/EF af 20. januar 2009.

⁶ Rådets afgørelse 2009/459/EF af 6. maj 2009.

2.2. EFSM

Med Rådets forordning (EU) nr. 407/2010 af 11. maj 2010 oprettedes den europæiske finansielle stabiliseringsmekanisme (EFSM) baseret på artikel 122, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF)⁸. EFSM er fuldt ud understøttet af EU-budgettet og har en samlet udlånskapacitet på op til 60 mia. EUR.

Kommissionen er beføjet til at fremskaffe midler på vegne af Den Europæiske Union på kapitalmarkederne eller direkte fra finansielle institutioner. Anvendelsen af EFSM er underlagt politiske betingelser inden for rammerne af EU's og IMF's fælles strukturtilpasnings- og bistandsprogram. Den finansielle støtte inden for rammerne af EFSM bevilges ved en rådsafgørelse, der vedtages med kvalificeret flertal.

Kommissionen og modtagermedlemsstaten indgår et aftalememorandum med nærmere bestemmelser om de generelle økonomisk-politiske betingelser, som er fastlagt af Rådet. Derefter sender Kommissionen aftalememorandummet til Europa-Parlamentet og til Rådet. De økonomisk-politiske betingelser gennemgås jævnlige og kan om nødvendigt tilpasses⁹.

Kommissionen aflægger regelmæssigt rapport til Det Økonomiske og Finansielle Udvalg og Rådet om gennemførelsen af EFSM-forordningen og om, hvorvidt de usædvanlige begivenheder, der begrundede dens vedtagelse, fortsat består¹⁰.

2.2.1. EFSM-transaktioner i 2011

EFSM blev taget i anvendelse i 2011 til fordel for Irland og Portugal med lånetilsagn på op til 22,5 mia. EUR og 26 mia. EUR for disse to modtagerlande. De samlede tilsagn, herunder fra EFSM, IMF og andre medlemsstater, beløber sig til henholdsvis 85 mia. EUR og på 78 mia. EUR:

Tabel 3: Fordeling af tilsagn (mia. EUR)

Land	EFSM	EFSF	IMF	Andre	I alt
------	------	------	-----	-------	-------

⁷ Rådets afgørelse 2011/288/EU af 12. maj 2011 om forebyggende mellemfristet finansiel EU-bistand til Rumænien (EUT L 132 af 19.5.2011, s. 15).

⁸ Artikel 122, stk. 2, i TEUF giver mulighed for at yde finansiel støtte til medlemsstater, der er i vanskeligheder som følge af usædvanlige begivenheder, som de ikke selv er herre over.

⁹ Gennemgangen foretages af Kommissionen i samarbejde med Den Europæiske Centralbank mindst hver sjette måned. Eventuelle ændringer af dette tilpasningsprogram drøftes med modtagermedlemsstaten. Rådet vedtager med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen en afgørelse om eventuelle tilpasninger af de oprindelige generelle økonomisk-politiske betingelser og skal godkende den støttemodtagende medlemsstats reviderede tilpasningsprogram.

¹⁰ Denne rapport skal indsendes senest seks måneder efter ikrafttrædelsen af Rådets forordning (EU) nr. 407/2010 og om nødvendigt hver sjette måneder derefter (forordningens artikel 9).

Irland	22,5	17,7	22,5	22,3*	85
Portugal	26,0	26,0	26,0		78
I alt	48,5	43,7	48,5	22,3	163

*4,8 mia. EUR fra andre medlemsstater (Det Forenede Kongerige, Sverige, Danmark) og 17,5 mia. EUR fra den irske stat.

I overensstemmelse med Rådets afgørelse 2011/77/EU¹¹ og Rådets afgørelse 2011/344/EU¹² blev der i 2011 udbetalt 13 900 mio. EUR til Irland og 14 100 mio. EUR til Portugal.

Tabel 4: Liste over udbetalte lån under EFSM i 2011 (mio. EUR)

Land	Afgørelse	Tildelt beløb	Udbetalingsdato	Udbetalt beløb	Kuponrente	Løbetid	Lånets gennemsnitlige løbetid (år)
Irland	2011/77/EU	22 500	12.1.2011	5 000	2,50 %	4.12.2015	4,9
			24.3.2011	3 400	3,25 %	4.4.2018	5,8
			31.5.2011	3 000	3,50 %	4.6.2021	6,9
			29.9.2011	2 000	3,00 %	4.9.2026	8,1
			6.10.2011	500	2,375 %	4.10.2018	8,0
Subtotal				13 900			8,0
Portugal	2011/344/EU	26,000	31.5.2011	1 750	3,50 %	4.6.2021	10,0
			1.6.2011	4 750	2,75 %	3.6.2016	6,4
			21.9.2011	5 000	2,75 %	21.9.2021	7,9
			29.9.2011	2 000	3,00 %	4.9.2026	9,0
			6.10.2011	600	2,375 %	4.10.2018	8,9

¹¹ Rådets gennemførelsesafgørelse 2011/77/EU af 7. december 2010 om tildeling af finansiel støtte fra Unionen til Irland (EUT L 30 af 4.2.2011, s. 34.).

¹² Rådets gennemførelsesafgørelse 2011/344/EU af 30. maj 2011 om tildeling af finansiel støtte fra Unionen til Portugal (EUT L 159 af 30.5.2011, s. 88).

Subtotal				14 100			8,9
I alt		48 500		28 000			

Yderligere udbetalinger fandt sted i 2012:

- den 16. januar: 1 500 mio. EUR til Irland og 1 500 mio. EUR til Portugal
- den 5. marts: 3 000 mio. EUR til Irland
- den 24. april: 1 800 mio. EUR for Portugal
- den 4. maj: 2 700 mio. EUR til Portugal.

Dette har øget mekanismens samlede udestående til 38 500 mio. EUR.

I overensstemmelse med konklusionerne fra mødet mellem euroområdet stats- og regeringschefer og EU-institutionerne den 21. juli 2011 vedrørende den europæiske finansielle stabiliseringsmekanismes udlån blev det besluttet at forlænge løbetiderne og nedsætte rentemarginalen¹³. Den maksimale gennemsnitlige løbetid er blevet forlænget fra 7,5 til 12,5 år, og løbetiden for de enkelte trancher kan forlænges op til 30 år. Desuden er rentemarginalen på lånene til modtagerlandet blevet fjernet. Det betyder, at et modtagerland kun skal betale EU's samlede finansieringsomkostninger. Disse afgørelser vil blive anvendt med tilbagevirkende kraft på alle udbetalte lånetrancher.

2.3. Makrofinansiel bistand

Der ydes makrofinansiel bistand for at hjælpe kandidatlande, potentielle kandidatlande og nabolande med at løse kortsigtede betalingsbalanceproblemer og stabilisere de offentlige finanser samt for at tilskynde til gennemførelsen af strukturreformer. Den makrofinansielle bistand ydes som en ekstraordinær og midlertidig foranstaltning ledsaget af strenge økonomisk-politiske betingelser. Den makrofinansielle bistand ydes typisk som et supplement til IMF's tilpasningsprogrammer. Den kan ydes i form af gavebistand og/eller lån.

I januar 2011 sendte Kommissionen en detaljeret beskrivelse af kriterierne for brug af henholdsvis lån og gavebistand til Det Økonomiske og Finansielle Udvalg, som godkendte dem. Kriterierne falder i to hovedkategorier, nemlig dels modtagerlandets økonomiske og sociale udviklingsniveau, dels bæredygtigheden i landets gæld og landets tilbagebetalingsevne¹⁴. Der tages også hensyn til Verdensbankens og IMF's kriterier for tildeling af finansiel bistand. Den metode og de indikatorer, som Kommissionen benytter, er

¹³ Rådets gennemførelsesafgørelse 2011/682/EU af 11. oktober 2011 om ændring af gennemførelsesafgørelse 2011/77/EU (Irland) og Rådets gennemførelsesafgørelse 2011/683/EU af 11. oktober 2011 om ændring af gennemførelsesafgørelse 2011/344/EU (Portugal) (EUT L 269 af 14.10.2011, hhv. s. 31 og 32).

¹⁴ Det foreslås, at bruttonationalindkomsten pr. indbygger anvendes som den primære indikator.

nærmere beskrevet i det arbejdsdokument¹⁵, der ledsager 2010-årsberetningen om makrofinansiel bistand.

Kommissionen har også fremsat et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om generelle bestemmelser for makrofinansiel bistand til tredjelande¹⁶. Denne rammeforordning vil gøre beslutningsprocessen mere effektiv og samtidig samordne den med EU's øvrige instrumenter for finansiel bistand. Efter Lissabontraktatens ikrafttrædelse skal afgørelser om makrofinansiel bistand desuden vedtages efter den almindelige lovgivningsprocedure (fælles beslutningstagning).

Hvis et modtagerland ikke opfylder sine tilbagebetalingsforpligtelser, kan Kommissionen aktivere garantifonden for aktioner i forhold til tredjelande¹⁷ for at sikre tilbagebetalingen af Kommissionens tilsvarende låntagning¹⁸.

Kommissionens årlige rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af makrofinansiel bistand til tredjelande indeholder detaljerede oplysninger om makrofinansielle bistandstransaktioner til fordel for tredjelande¹⁹.

2.3.1. Makrofinansiel bistand ydet i 2011

I 2011 foreslog Kommissionen at tildele Georgien og Kirgisistan makrofinansiel bistand, men der er endnu ikke vedtaget afgørelser herom. Resultatet forventes i løbet af 2012.

I februar 2012 anmodede Egypten om makrofinansiel bistand i størrelsesordenen 500 mio. EUR, som delvist kunne udbetales i form af gavebistand, og som skulle supplere midlerne fra IMF og andre donorer. Kommissionen og IMF er i færd med at analysere de resterende eksterne finansieringsbehov som forberedelse på et svar på Egyptens anmodning.

I juli 2011 blev der gennemført to låneudbetalinger:

- 100 mio. EUR til Serbien som den første tranche i henhold til en afgørelse fra 2009²⁰

¹⁵ KOM(2011) 874 endelig.

¹⁶ KOM(2011) 396 endelig.

¹⁷ Se Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 480/2009. Der er endnu ikke registreret misligholdelser i forbindelse med makrofinansiel bistand ydet i form af lån.

¹⁸ Skønt tilbagebetalingen af lånet i sidste ende er dækket af EU-budgetgarantien, fungerer garantifonden som en likviditetsbuffer, der beskytter EU-budgettet mod krav på grund af betalingsmisligholdelser. For en omfattende beretning om fondens virke, se KOM(2010) 418 og det ledsagende arbejdsdokument (SEK(2010) 968).

¹⁹ Endnu ikke offentliggjort for 2011. For 2010, se KOM(2011) 408 endelig.

²⁰ Rådets afgørelse 2009/892/EF af 30. november 2009.

- 26 mio. EUR til Armenien som den første tranche i henhold til en afgørelse fra 2009²¹.

I februar 2012 blev anden og sidste rate af den makrofinansielle bistand til Armenien udbetalt med et beløb på 39 mio. EUR.

Desuden blev der i 2011 udbetalt i alt 55 mio. EUR i gavebistand (35 mio. EUR til Armenien og 20 mio. EUR til Moldova²²).

2.4. Euratom-lånefaciliteten

Euratom-lånefaciliteten kan anvendes til at finansiere projekter i medlemsstater (Rådets afgørelse 77/270/Euratom) eller i visse tredjelande (Ukraine, Rusland eller Armenien) (Rådets afgørelse 94/179/Euratom).

I 1990 fastsatte Rådet en lånegrænse på 4 mia. EUR, hvoraf ca. 3,4 mia. EUR er vedtaget og udbetalt. I 2002 foreslog Kommissionen at hæve lånegrænsen fra 4 mia. EUR til 6 mia. EUR, men der er endnu ikke opnået enighed herom i Rådet.

2.4.1. Euratom-transaktioner i 2011

I 2011 blev der hverken vedtaget afgørelser om nye lån eller foretaget udbetalinger.

3. DEN EUROPÆISKE UNIONS LÅNTAGNINGSAKTIVITETER

For at kunne finansiere den långivning, som Rådet træffer afgørelse om, er Kommissionen bemyndiget til at optage lån på kapitalmarkederne på vegne af både EU og Euratom. Lånoptagelse og långivning gennemføres som modstående ("back-to-back") transaktioner for at undgå rente- eller valutakursrisici for EU-budgettet²³. Udestående låntagninger modsvares af udestående udlån.

Tabel 5: Den Europæiske Unions samlede låntagning – udestående kapitalbeløb¹⁾ (mio. EUR)

	EKSF i.l. ^{1) 2)}	Euratom ¹⁾	Betalings- balance	Makro- finansiel bistand	EFSM	Den Europæiske Union i alt
--	-------------------------------	-----------------------	-----------------------	--------------------------------	------	----------------------------------

²¹ Rådets afgørelse 2009/890/EF af 30. november 2009.

²² Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse 2010/0162 (COD) af 7. september 2010.

²³ EFSM-forordningen tillader forudfinansiering, da den bemyndiger Kommissionen "til at optage lån på kapitalmarkederne eller fra finansielle institutioner på det mest hensigtsmæssige tidspunkt mellem planlagte udbetalinger for således at optimere finansieringsomkostningerne og bevare dens omdømme som Unionens udsteder på markederne".

2008	266	484	2 000	654		3 404
2009	214	481	9 200	584		10 479
2010	219	466	12 050	500		13 235
2011	225	447	11 400	590	28 000	40 662

¹⁾ Omregningskurserne er kurserne pr. 31. december hvert år.

²⁾ Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab er under likvidation siden 2002. Den sidste obligation, der blev udstedt af EKSF, forfalder i 2019.

3.1. Betalingsbalancemekanismen

I marts 2011 måtte der under betalingsbalancemekanismen optages et lån på 1,2 mia. EUR på markedet. For at sikre en gnidningsløs og effektiv gennemførelse blev det besluttet at rejse disse midler sammen med de midler, der var nødvendige for et lån til Irland under EFSM-programmet (3,4 mia. EUR). I juni blev der rejst yderligere 0,15 mia. EUR til Rumænien.

Tabel 6: Emissioner af EU-obligationer i 2011 (mia. EUR)

Land	Beskrivelse	Emissionsdato	Forfaldsdato	Størrelse (EUR)
Rumænien	EU 4,6 mia. 3,25 %/2018	24.3.2011	4.4.2018	1,20 (+ 3,4 for EFSM Irland)
Rumænien	EU 0,15 mia. 3,125 %/2018	22.6.2011	4.10.2018	0,15
I alt				1,350

3.2. EFSM

Kommissionen havde på vegne af Den Europæiske Union meget store finansieringsbehov under EFSM-programmet for at finansiere støtte til Irland og Portugal. EU's andel (suppleret af IMF og EFSF) blev forholdsvis hurtigt udnyttet, da EU i modsætning til EFSF allerede var en veletableret emittent sammenlignet med EFSF. Denne fremrykning (frontloading) af EFSM-programmet førte til en rekordstor emission på EU's vegne og beløb sig til 28 mia. EUR for EFSM, som blev finansieret med seks EU-benchmarkobligationer (med et udestående nominelt beløb på 3 mia. EUR eller derover for hver obligationsserie) og én mindre transaktion.

Disse EU-obligationer blev mødt af en kraftig efterspørgsel på markedet og overtegnet. Alle vigtige grupper af investorer og især langsigtede investorer (investeringsfonde, formueforvaltere, forsikrings- og pensionsfonde) samt officielle institutioner købte disse obligationer²⁴.

Udviklingen på det sekundære marked for disse EU-obligationer var positiv og bekræftede EU's status som en stærk emittent af benchmarkobligationer. For obligationer med en løbetid på 15 år har EU modtaget udmærkelsen "Sovereign Supranational Agency Sector deal of the year" fra *International Financing Review* og udmærkelsen "deal of the year" fra *Euromoney*.

Tabel 7: Oversigt over EFSM's optagelse og udbetaling af lån (mia. EUR)

Land	Optaget den	Forfaldsdag	Størrelse
Irland	5.1.2011	4.12.2015	5,00
Irland (plus 1,2 til betalingsbalancetøtte til Rumænien, se ovenfor)	17.3.2011	4.4.2018	3,40
Irland (3), Portugal (1,75)	24.5.2011	4.6.2021	4,75
Portugal	25.5.2011	3.6.2016	4,75
Portugal	14.9.2011	21.9.2021	5,00
Irland (2), Portugal (2)	22.9.2011	4.9.2026	4,00
Irland (0,5), Portugal (0,6)	29.9.2011	4.10.2018	1,10
I alt			28,00

Der fandt yderligere obligationsudstedelser sted i 2012:

- i januar: 3 mia. EUR (1,5 mia. EUR til Irland og 1,5 mia. EUR til Portugal)
- i marts: 3 mia. EUR til Irland
- i april: 1,8 mia. EUR til Portugal
- i maj: 2,7 mia. EUR til Portugal.

Dette har forøget det samlede beløb, der er blevet rejst til EFSM, til 38,5 mia. EUR.

²⁴ I investorpræsentationen findes der yderligere oplysninger om EU's låntagning: http://ec.europa.eu/economy_finance/eu_borrower/documents/eu_investor_presentation_en.pdf

3.3. Makrofinansiel bistand

I 2011 blev der gennemført to lånetransaktioner med succes (100 mio. EUR til Serbien og 26 mio. EUR til Armenien). Begge blev finansieret ved private placeringer.

Tabel 8: EU's private placeringer i 2011 (mio. EUR)

Land	Beskrivelse	Emissionsdato	Forfaldsdag	Størrelse
Serbien	EU 3,382 %/2019	5.7.2011	12.7.2019	100
Armenien	EU 3,691 %/2026	20.7.2011	27.7.2026	26
I alt				126

3.4. Euratom

I 2011 var der ingen låntagning inden for rammerne af Euratom.

4. DEN EUROPÆISKE INVESTERINGSBANK

4.1. EIB's långivningsaktiviteter

EIB stiller finansiering til rådighed enten *direkte* til individuelle investeringsprojekter eller *via finansielle formidlere* til mindre projekter, som gennemføres af små og mellemstore virksomheder eller lokale myndigheder og kommuner. EIB tilbyder også lånegarantier, teknisk bistand og risikovillig kapital.

I 2011 indgik EIB finansieringsaftaler om i alt 61 mia. EUR (sammenlignet med 72 mia. EUR i 2010), hvilket afspejler en gradvis tilbagevenden til udlånsniveauet før 2008 efter en ekstraordinær supplerende udlånsaktivitet i 2008, 2009 og 2010.

Finansieringen i EU-medlemsstaterne udgjorde 54 mia. EUR. Dette beløb er *ikke* dækket af EU-garantien. Uden for EU blev der indgået låneaftaler til 7,3 mia. EUR, heraf 3,1 mia. EUR under det eksterne mandat, der er dækket af EU-garantien.

EIB's finansieringsaktiviteter har indflydelse på EU-budgettet, når de er koblet sammen med EU-garantier, EU/EIB-risikodelingsaftaler eller andre blandingsmekanismer. Navnlig EIB-långivning inden for rammerne af det eksterne mandat (der dækker førtiltrædelseslande, de sydlige og østlige nabolande, Asien, Latinamerika og Sydafrika) ledsages af en EU-budgetgaranti, der dækker statsgældsrisici eller politiske risici. I løbet af andet halvår 2012 vil Kommissionen udsende en særskilt rapport om EIB's eksterne långivningsaktiviteter i 2011.

EIB forvalter også finansieringsfaciliteter for risikodeling, der indebærer brug af EU-budgettet til støtte for EU-politikker (f.eks. finansieringsfaciliteten for risikodeling i forbindelse med forsknings- og udviklingsprojekter og lånegarantier for TEN-transportprojekter)²⁵.

4.2. EIB's låntagningsaktiviteter

I 2011 blev markederne mindre imødekommende, efterhånden som bekymringerne for Europa voksede, men det lykkedes EIB at fastholde finansieringsniveauet og markedsadgangen på et forholdsvis stabilt niveau i årets første ti måneder. Markedsvilkårene blev derpå særligt udfordrende i november/december. På dette tidspunkt forårsagede en kraftig forværring af markedets opfattelse af de europæiske statsgældsproblemer en kraftig udvidelse af spreadet og et fald i efterspørgslen, og det gik ud over de fleste europæiske emittenter. Usikkerheden kulminerede i december, hvor Standard & Poor's og Fitch begyndte at holde et vågent øje med EIB's rating.

²⁵ Kommissionen aflægger rapport til Rådet og Parlamentet om gennemførelsen af nye finansielle instrumenter, der finansieres over EU's budget inden for rammerne af den årlige budgetprocedure, jf. punkt 49 i den interinstitutionelle aftale mellem Europa-Kommissionen, Europa-Parlamentet og Rådet.

Under disse omstændigheder viste EIB's indsats for at afslutte sit finansieringsprogram forholdsvis tidligt og det forhold, at dette lykkedes i slutningen af oktober, sig at være af vital betydning. Emissionsvolumenen på 76 mia. EUR var den næststørste nogensinde (2010: 67 mia. EUR).

5. SIKRING AF FINANSIEL STABILITET I EUROOMRÅDET

Som reaktion på den globale økonomiske og finansielle krise har Rådet og medlemsstaterne i euroområdet truffet en række foranstaltninger for at fastholde den finansielle stabilitet i euroområdet og Europa som helhed. Disse foranstaltninger er skitseret nedenfor.

5.1. Den græske lånefacilitet

I forlængelse af den enstemmige aftale, som euroområdets finansministre indgik den 2. maj 2010²⁶ for at støtte Grækenland, blev der sammen med IMF sammensat et treårigt fælles program omfattende en finansiell hjælpepakke på 110 mia. EUR ledsaget af strenge politiske betingelser²⁷, som Kommissionen og IMF i samarbejde med ECB forhandlede på plads med de græske myndigheder.

Bidragene fra medlemsstaterne i euroområdet og fra IMF beløb sig til henholdsvis 80 mia. EUR og 30 mia. EUR. Pr. 31. december 2011 beløb de samlede udbetalinger til Grækenland sig til 73 mia. EUR (52,9 mia. EUR fra medlemsstaterne i euroområdet og 20,1 mia. EUR fra IMF²⁸).

Kommissionens rolle

Som led i den græske lånefacilitet optræder Kommissionen ikke som långiver eller låntager. Men repræsentanter for Den Europæiske Unions medlemsstater besluttede den 5. maj 2010 at give Kommissionen forskellige opgaver i relation til koordineringen og forvaltningen af puljen af bilaterale lån som beskrevet i den kreditoraftale, der blev indgået den 8. maj 2010 af de medlemsstater i euroområdet, der stiller bistanden til rådighed²⁹. Denne rolle medfører ikke

²⁶ Støtten ydes via bilaterale lån fra de øvrige eurolande, der samles centralt af Kommissionen på de betingelser, der er fastsat i erklæringen af 11. april 2010.

²⁷ De vigtigste elementer i de politiske betingelser blev fastlagt i Rådets afgørelse 2010/320/EU af 10. maj 2010 rettet til Grækenland med henblik på at styrke og skærpe den finanspolitiske overvågning og med pålæg om at træffe foranstaltninger til den nedbringelse af underskuddet, der skønnes nødvendig for at rette op på situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud. Betingelserne blev yderligere præciseret i det aftalememorandum, der blev indgået mellem de græske myndigheder og Kommissionen på vegne af medlemsstaterne i euroområdet.

²⁸ Yderligere oplysninger om den græske lånefacilitet findes på http://ec.europa.eu/economy_finance/eu_borrower/greek_loan_facility/index_en.htm

²⁹ Disse opgaver består bl.a. i at forhandle og underskrive en lånefacilitetsaftale på vegne af og i henhold til instruktioner fra de medlemsstater i euroområdet, der yder bistanden, at åbne en konto hos Den Europæiske Centralbank i långivernes navne og at bruge denne konto til alle betalinger på vegne af långiverne og fra låntageren, at samordne udbetalingsprocedurerne, at foretage visse beregninger, at

en forøgelse af Kommissionens udgifter eller af andre udgiftsposter på EU-budgettet³⁰. Fra den 28. marts 2012 blev de resterende uudnyttede beløb annulleret. De finansielle vilkår for faciliteten er også blevet justeret, idet den endelige løbetid er blevet forlænget op til 15 år og den afdragsfri periode op til 10 år. Desuden blev rentemarginalen reduceret til 1,5 %.

5.2. Den europæiske finansielle stabilitetsfacilitet (EFSF)

I medfør af de beslutninger, der blev truffet af Økofinrådet den 9. maj 2010, oprettede medlemsstaterne i euroområdet den europæiske finansielle stabilitetsfacilitet (EFSF) som en virksomhed, der er registreret i Luxembourg og ejes af dem.

EFSF kan udstede obligationer, der er garanteret af medlemsstater i euroområdet, med henblik på videreudlån til kriseramte medlemsstater i euroområdet på de betingelser, som forhandles på plads med Kommissionen i samarbejde med Den Europæiske Centralbank og IMF og skal godkendes af Eurogruppen. EFSF-lån er ikke dækket af en EU-budgetgaranti.

Kommissionen koordinerer sine egne låntagningsaktiviteter med EFSF's med henblik på finansieringen af de programmer, som begge er involveret i, for at optimere timingen af deres kapitalmarkedsaktiviteter.

5.3. Den europæiske stabilitetsmekanisme (ESM)

Den 2. februar 2012 blev der indgået en aftale om indførelse af en ny permanent krisemekanisme, nemlig den europæiske stabilitetsmekanisme (ESM). ESM-traktaten skal efter planen træde i kraft i midten af 2012, når den er blevet ratificeret af de 17 medlemsstater i euroområdet. ESM vil overtage de opgaver, som i dag varetages af EFSF og EFSD, og i det omfang, det er nødvendigt, yde finansiell bistand til medlemsstaterne i euroområdet.

Med henblik herpå vil ESM være berettiget til at fremskaffe midler ved at udstede finansielle instrumenter eller ved at indgå finansielle eller andre aftaler eller arrangementer med ESM-medlemmer, finansielle institutioner eller andre tredjeparter. ESM's maksimale udlånsvolumen er indledningsvist sat til 500 mia. EUR, inkl. EFSF's udestående udlånskapacitet.

³⁰

fordele betalinger mellem långiverne og at underrette långiverne i tilfælde af misligholdelse af lånefacilitetsaftalen eller om anmodninger om dispensationer eller ændringer af aftalen.
http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/genaff/114338.pdf